

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 136/18

Luksemburg, 20 września 2018 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-497/17
Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs (OABA) / Ministre de l'Agriculture
et de l'Alimentation, Bionoor, Ecocert France, Institut national de l'origine et
de la qualité (INAO)

Rzecznik generalny Nils Wahl zaproponował Trybunałowi, by orzekł, że produktom pochodzącym od zwierząt poddanych ubojowi rytualnemu bez ogłuszania może być przyznane europejskie oznakowanie „rolnictwo ekologiczne”

W 2012 r. francuskie stowarzyszenie Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs (OABA) złożyło do ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (ministra rolnictwa i gospodarki żywnościowej) wniosek o zakazanie oznaczenia „rolnictwo ekologiczne” w reklamach i na opakowaniach steków siekanych z wołowiny posiadających certyfikat „halal” pochodzących ze zwierząt ubitych bez uprzedniego ogłuszenia. Podmiot certyfikujący Ecocert w sposób dorozumiany oddalił wniosek, a sąd właściwy w przedmiocie uchylenia decyzji o oddaleniu wniosku nie uwzględnił skargi wniesionej przez OABA. Rozpoznający apelację Cour administrative d'appel de Versailles (administracyjny sąd apelacyjny w Wersalu, Francja) zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy właściwe przepisy prawa Unii, wynikające w szczególności z rozporządzenia w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych¹ i jego rozporządzenia wykonawczego² oraz rozporządzenia w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania³, należy interpretować w ten sposób, że zezwalają one na przyznanie europejskiego oznakowania „rolnictwo ekologiczne” produktom pochodzącym od zwierząt poddanych ubojowi rytualnemu bez uprzedniego ogłuszenia.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Nils Wahl odrzucił najpierw kwestię naruszenia swobody wyznania, do którego miałyby prowadzić niemożność połączenia certyfikacji „halal” i certyfikacji „rolnictwo ekologiczne”. Jego zdaniem możliwość spożywania produktów łączących te dwie certyfikacje nie ma związku jako taka z praktykowaniem „obrzędów religijnych”. Niemożność otrzymania mięsa posiadającego oznakowanie „rolnictwo ekologiczne”, pochodzącego z ubojów przeprowadzanych bez ogłuszania, nie narusza bowiem przepisów religijnych, gdyż nie nakazują one spożywania wyłącznie produktów rolnictwa ekologicznego. Rzecznik generalny wyjaśnił, że nie istnieje prawo do dostępu do produktów posiadających oznakowanie „rolnictwo ekologiczne”.

Rzecznik generalny stwierdził również, że pytanie zadane Trybunałowi nie dotyczy tego, czy certyfikacje „rolnictwo ekologiczne” i „halal” mogą być łączone, lecz raczej tego, czy certyfikacja „rolnictwo ekologiczne” może być przyznana produktom pochodzącym od zwierząt ubitych bez uprzedniego ogłuszenia. Certyfikacja „halal” mówi aktualnie bardzo niewiele o rzeczywiście zastosowanej metodzie uboju, gdyż brak jest jednolitości praktyk stosowanych przez organizmy certyfikacji „halal” w państwach członkowskich. Tym samym, zdaniem rzecznika generalnego, kwestię należy rozpatrzyć w świetle wymogu poszanowania wysokich standardów dobrostanu zwierząt i norm dotyczących ekologicznej produkcji zwierzęcej i uboju zwierząt.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. 2007, L 189, s. 1).

² Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz.U. 2008, L 250, s. 1).

³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz.U. 2009, L 303, s. 1).

W odniesieniu do produktów ekologicznych, rzecznik generalny podkreślił, że podlegają one bardziej rygorystycznym wymogom produkcyjnym niż produkty nieekologiczne. W tym względzie przypomniał, że Trybunał Sprawiedliwości podkreślił znaczenie, jakie należy wiązać z celami bezpieczeństwa żywności i ochrony konsumentów dla zachowania zaufania konsumentów do produktów etykietowanych jako produkty ekologiczne. Niemniej jednak, odnośne przepisy stosunkowo niewiele mówią o normach mających zastosowanie do uboju zwierząt i nie zakazują uboju bez ogłuszania, gdyż wymaga się jedynie, by wszelkiego rodzaju cierpienie zwierząt w trakcie uboju było ograniczone do minimum.

Choć w rozporządzeniu w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania jako zasadę przewidziano ubój po ogłuszeniu, istnieje wyjątek dla rytualnego uboju zwierząt bez ogłuszania w warunkach gwarantujących ograniczenie cierpienia zwierząt. Dla tych dwóch sposobów uboju należy podjąć środki niezbędne do uniknięcia bólu i do złagodzenia, na ile to możliwe, niepokoju i cierpienia zwierząt. Rzecznik generalny dodał, że rozporządzenie w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i jego rozporządzenie wykonawcze nie mówią wprawdzie nic o kwestii ubojów bez ogłuszania, ale też nie ustanawiają żadnego warunku dotyczącego ogłuszania przed uśmiercaniem dla korzystania z oznakowania „rolnictwo ekologiczne”; nie mogą one więc wykluczyć praktyki uboju rytualnego. Zdaniem rzecznika generalnego milczenie tych tekstów nie można uznać za przypadkowe między innymi ze względu na to, że kwestia ta jest od dawna znana i uznana w aktach regulujących ubój zwierząt.

Stosując swoją argumentację do certyfikacji „koszerne” i „halal”, rzecznik generalny stwierdził, że uznanie, iż ubój rytualny jest nie do pogodzenia z oznakowaniem „rolnictwo ekologiczne”, dodałoby warunek, którego obecne przepisy nie przewidują, i blokowałoby konsumentom produktów koszernych i halal dostęp do gwarancji, które daje w zakresie jakości i bezpieczeństwa żywności oznakowanie „rolnictwo ekologiczne”.

Rzecznik generalny zaproponował więc Trybunałowi, by orzekł, że rozporządzenie w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i rozporządzenie w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania nie zakazują przyznania europejskiego oznakowania „rolnictwo ekologiczne” produktom pochodzącym od zwierząt poddanych ubojowi rytualnemu bez uprzedniego ogłuszenia przeprowadzonemu na warunkach określonych w tym drugim rozporządzeniu.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793